

INTERPOLIS '17

Banská Bystrica

2017

 ELIANUM

TOMAS HROZENSKY
Nature | Landscapes | Travel

INTERPOLIS '17

Banská Bystrica

2017

 ELIANUM

TOMAS HROZENSKY
Nature | Landscapes | Travel

Organizátori

Banská Bystrica 2017

Vedecký výbor

Doc. PhDr. Branislav Kováčik, PhD.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Prof. PhDr. Ján Koper, PhD.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Prof. PhDr. Peter Terem, PhD.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Prof. nzw. dr hab. Donat Mierzejewski

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile

Dr. Grzegorz Pożarlik, PhD.

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Prof. PhDr. Michal Klíma, M.A. CSc.

Metropolitní univerzita Praha

Doc. PaedDr. Milan Vošta, PhD.

Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická, Praha

Prof. Gilles Rouet, DrSc.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Doc. Ing. Ján Králik, CSc.

Fakulta verejnej politiky a verejnej správy, VS Danubius -Sládkovičovo

Doc. PhDr. et Mgr. Peter Ondria, PhD.

Fakulta verejnej politiky a verejnej správy, VS Danubius -Sládkovičovo

Doc. PhDr. Dalibor Vlček, CSc.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Doc. Mgr. Jaroslav Ušiak, PhD.

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Doc. PhDr. Rastislav Kazanský, PhD., MBA

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Ing. Jiří Dušek, PhD.

Vysoká škola evropských a regionálních studií, České Budejovice

Dr. h. c. prof. Ing. Pavel Nečas, PhD., MBA

Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici

Doc. PhDr. Peter Horváth, PhD.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Doc. PhDr. Václav Soukup, CSc.

Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů, Praha

Recenzenti

PhDr. Martina Bolečeková, PhD.
doc. PhDr. Peter Čajka, PhD.
prof. PhDr. Monika Čambáliková, CSc.
doc. PaedDr. Radovan Gura, PhD.
doc. PhDr. Rastislav Kazanský, PhD.
Mgr. Dávid Kollár, PhD.
PhDr. Eleonóra Kováčová, PhD.
Mgr. Simona Kováčová, PhD.
doc. PhDr. Peter Ondria, PhD.
PhDr. Peter Rosputinský, PhD.
doc. PhDr. Daniela Škutová, PhD.
JUDr. Matúš Štulajter, PhD.

Organizačný výbor: Mgr. Dominika Cevárová
Mgr. Kristína Kiššová
Mgr. Jozef Michal Mintal
Mgr. Vladimír Müller

Editori zborníka: Mgr. Dominika Cevárová
Mgr. Kristína Kiššová
Mgr. Jozef Michal Mintal
Mgr. Vladimír Müller

Zborník vedeckých prác vznikol s príspevím Fakulty sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a Vysokej školy medzinárodných a verejných vzťahov v Prahe.
Za obsahovú a jazykovú stránku textu je zodpovedný autor konkrétneho príspevku.
© Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2017
Edícia: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov

ISBN 978-80-557-1402-8

Obsah

Publicita obchodného registra.....	10
<i>JANA SLIVKA BEDLOVIČOVÁ</i>	
Dublinský systém z pohľadu Európskeho súdu pre ľudské práva.....	17
<i>KATARÍNA BLŠÁKOVÁ</i>	
Vnútorne vysídlené osoby z hľadiska medzinárodného práva – teoretický a praktický pohľad	25
<i>LUCIA BÓDIŠOVÁ</i>	
A Year After: President Trump and the Impact of His Presidency on International Relations	34
<i>KRISTÍNA BOLEMANOVÁ</i>	
Institucionalizace politických stran: teoretická perspektiva.....	43
<i>OLGA BRUNNEROVÁ</i>	
Populizmus a liberálna demokracia	53
<i>DOMINIKA CEVÁROVÁ</i>	
Právna úprava TDM v podmienkach EÚ – výnimky pre vedu a výskum	58
<i>MARTIN ČAPLIAR</i>	
Ako presvedčiť ľudí aby išli voliť? Prípadová štúdia z USA.....	65
<i>LENKA ČURILLOVÁ</i>	
Konsenzus v oblasti environmentálnej politiky	74
<i>INGRID ČÚNIKOVÁ</i>	
Participácia verejnosti na výkone verejnosprávnych činností	82
<i>XÉNIA DOMARACKÁ</i>	
Ekonomické aspekty integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti.....	90
<i>ZUZANA DRAKOVÁ</i>	
Protipovstalecký boj v Afghánistánu v letech 2001 - 2004	98
<i>EMERICH DRTINA</i>	
Sociální kapitál: jeho původ a aplikace v moderní ekonomice	105
<i>JIŘÍ DUŠEK</i>	
Postavenie Čínskej ľudovej republiky v medzinárodnom systéme, otázky a perspektívy budúceho vývoja	113
<i>TOMÁŠ DVORSKÝ</i>	

Trest domáceho väzenia – zrušiť alebo ponechať?	119
<i>ERIK ELIAS</i>	
Závaznosť rozhodnutí súdneho dvora EÚ o predbežných otázkach	127
<i>IVA FELLEROVÁ PALKOVSKÁ</i>	
Kriminalita migrantů „nové vlny“ ve Švédsku a v Německu: skutečná hrozba nebo nafouknutá bublina?	137
<i>ONDŘEJ FILIPEC</i>	
Vplyv vedúcich manažérov na využitie potenciálu KPSS v mestách SR	147
<i>MICHAL GARAJ</i>	
Vplyv hrozieb na vojenskú regrutáciu slovenskej republiky	155
<i>ERIK GÖRNER</i>	
Aktuálne výzvy vo finančnej oblasti v Európskej únii.....	164
<i>FILIP HRMO</i>	
Súčasný prístup k "International Space Governance"	168
<i>TOMÁŠ HROZENSKÝ</i>	
Komunikačné trendy vo verejnej správe	177
<i>MICHAL IMROVIČ – BARBORA HENCELOVÁ</i>	
Limity pre výkon funkcie štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti a register diskvalifikácií.....	189
<i>JAKUB KAJBA</i>	
Trestnoprávna edukácia ako interdisciplinárny didaktický systém v rámci štátnej vzdelávacej politiky	197
<i>MIROSLAV KELEMEN - JAROSLAV KLÁTIK</i>	
Náboženstvo v teóriách medzinárodných vzťahov	205
<i>KRISTÍNA KIŠŠOVÁ</i>	
Článok 45 ods. 4 Zmluvy o fungovaní EÚ v judikatúre Súdneho dvora EÚ	212
<i>SIMONA KOČIŠOVÁ</i>	
Železný zákon oligarchie z pohľadu R. Michelsa.....	219
<i>BARBORA KOLLÁROVÁ</i>	
Podstata a koncepcia racionality v kontexte politického rozhodovania.....	228
<i>BARBORA KOLLÁROVÁ - SIMONA KOVÁČOVÁ</i>	
Polemika vzťahujúca sa na funkčnosť Medzinárodného trestného súdu v Afrike	234
<i>BERNADIN KOUHOSSOUNON</i>	

Komunálny systém Českej republiky vo vertikálnej dimenzii skúmania	241
<i>SIMONA KOVÁČOVÁ</i>	
The Legal and Corporate Status of the Creditors of Participants in the Organisational Units of a Corporate Nature in Polish Law. Remarks Presented against the Background of Selected Legal Regulations in Domestic Legal Systems in Europe	249
<i>GRZEGORZ KOZIEŁ</i>	
Škótsko na ceste k nezávislosti	258
<i>BARBORA KRIŠTOFOVÁ</i>	
Arabsko-izraelský konflikt – vývoj, dôsledky a smerovanie	267
<i>LUCIA LACZKÓ</i>	
Demokratický deficit a vplyv neštátnych aktérov na jeho znižovanie	275
<i>TÍMEA LAZORČÁKOVÁ</i>	
Teoretické východiská pravicového a ľavicového extrémizmu v podmienkach SR	284
<i>RASTISLAV MALOVEC</i>	
Úloha vybraných medzinárodných organizácií v snahe stabilizovať situáciu v Konžskej demokratickej republike.....	292
<i>MICHAELA MELKOVÁ</i>	
Schopenhauerova recepcia etiky buddhizmu a možnosti jej prínosu v súčasnosti	300
<i>LENKA MERA VÁ</i>	
TTIP: Creating the Most Controversial Free Trade Agreement.....	306
<i>VLADIMÍR MÜLLER</i>	
Príslušnosť súdov na prejednanie sporov v prípade koncernových spoločností.....	314
<i>MARTIN ORVISKÝ</i>	
Environmentálna polícia.....	321
<i>PETER PAPÁČEK</i>	
Základné zásady administratívnoprávnej zodpovednosti právnických osôb a ich aplikácia	330
<i>BERNARD PEKÁR</i>	
Obchodné tajomstvo v pracovnoprávných vzťahoch	336
<i>LUKÁŠ PEŠKO</i>	
Charakter ruskej mäkkej moci.....	343
<i>MÁRIA PETRIKOVÁ</i>	

Krize ve Venezuele	348
<i>VÍT ROUČ</i>	
Koncepcia štátu v politickej filozofii Carla Schmitta	356
<i>ANDREA RUSNÁKOVÁ</i>	
The International Bill of Human Rights – the Western Heritage?.....	361
<i>ĽUBICA SAKTOROVÁ</i>	
User-Generated Content and Social Movements: From Connective Action Back to Collective Identity	366
<i>CAMILA SCHIFFL</i>	
Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného: história, prítomnosť a súčasné výzvy	373
<i>NATÁLIA SCHNEIDEROVÁ</i>	
Nahradenie väzby elektronickým náramkom	380
<i>EVA SIHELNIKOVÁ</i>	
Obmedzenia voľného pohybu a pobytu osôb v Európskej únii	386
<i>MICHAEL SIMAN</i>	
Vady softvéru v kontexte zmluvy o dielo	393
<i>STANISLAV STEHURA</i>	
Pôsobenie Ruskej federácie v arktickej oblasti	400
<i>IVANA ŠOSTAKOVÁ</i>	
Mezi demokracií a autoritarismem: směr vědeckého bádání o politických režimech v postsovietském prostoru	409
<i>STANISLAV ŠTĚPÁNÍK</i>	
Význam športu v pri formovaní a rozvíjaní nemecko-izraelských vzťahov	418
<i>MATÚŠ ŠTULAJTER - IVAN ŠTULAJTER</i>	
Modely v teoretickom skúmaní politickej filozofie multikulturalizmu (asimilačný a segregačný model)	427
<i>VERONIKA TICHÁŇOVÁ</i>	
Europeanization of Immigration Policies and the Visegrad Four: From Policy-Takers to Policy-Makers?	433
<i>CLARISSA DO NASCIMENTO TABOSA</i>	
Japonská identita a problematika kórejských utešiteliek	440
<i>RÓBERT VANCEL</i>	

Bezpečnostné riziká európskej migračnej krízy	447
--	------------

MATÚŠ ŽAC

Parlamentné voľby v Spojenom kráľovstve v roku 2015 z pohľadu stranického systému: prípadová štúdia	453
--	------------

LUBOŠ ŽÁRSKÝ

Právna gramotnosť a jej vplyv na vymožitelnosť práva	460
---	------------

JURAJ ŽEMBA

Aktéri zahraničnej politiky ČLR	467
--	------------

JOZEF ŽIGRAY

PUBLICITA OBCHODNÉHO REGISTRA

Jana Slivka Bedlovičová

Abstrakt

Cieľom predloženého príspevku bližšie charakterizovať publicitu obchodného registra. S obchodným registrom, ako verejným zoznamom zákonom ustanovených údajov, ktorého súčasťou je zbierka listín, sa spájajú v rámci publicity dva pojmy – formálna publicita a materiálna publicita. V predloženom príspevku jeho autorka venuje pozornosť predovšetkým uvedeným pojmom, pričom pojmy nielen charakterizuje ale ďalej ich aj člení.

Abstract

The aim of the submitted paper is to further characterize the publicity of the business register. With the commercial register, as a public list of statutory data, which includes the collection of documents, two concepts - formal publicity and material publicity - are linked within the publicity. In the present contribution, his author focuses on the above-mentioned notion, the concepts not only characterize but further subdivide them.

Úvod

Súčasná právna úprava obchodného registra je rozčlenená do viacerých právnych predpisov. Medzi najzákladnejšie a najpodstatnejšie zaradujeme zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len Obchodný zákonník), zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obchodnom registri) a zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len Civilný mimosporový poriadok). Základná právna úprava a teda definícia obchodného registra, okruh subjektov, ktoré sa zapisujú do obchodného registra ako aj ustanovenia týkajúce sa materiálnej publicity obchodného registra sa nachádzajú v Obchodnom zákonníku. Zákon o obchodnom registri sa zaoberá vymedzením jednotlivých zapisovaných údajov, obsahom zbierky listín, podávaním návrhu na zápis, ako aj samotným registračným konaním, zverejňovaním zapísaných údajov a nahliadaním do obchodného registra. Zákon o obchodnom registri však neupravuje celé registračné konanie, len prvú časť registračného konania, ktorou sa rozumie úsek od podania návrhu do zápisu navrhovaných údajov, resp. odmietnutia návrhu. Druhú časť registrového konania, ktoré začína okamihom od podania námietok voči odmietnutiu až po zápis navrhovaných údajov alebo odmietnutie návrhu upravuje Civilný mimosporový poriadok. Ten okrem druhého štádia registrového konania upravuje aj konanie o zosúladenie údajov v obchodnom registri so skutočným právnym stavom a konanie o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra. Pre potreby predloženého príspevku je však najdôležitejšia právna úprava obchodného registra v Obchodnom zákonníku.

Publicita obchodného registra

Slovník cudzích slov charakterizuje pojem publicita ako „zverejnenie, dávanie na známosť; verejný ohlas“¹Práve pojem verejnosť je kľúčovým pojmom pre prístup k údajom zapísaným v obchodnom registri a zároveň pre účinky, ktoré sa so zápismi spájajú. Obchodný zákonník vo svojom § 27 odsek 1 charakterizuje obchodný register ako verejný zoznam zákonom ustanovených údajov, ktorého súčasťou je zbierka zákonom ustanovených listín (zbierka listín). „Verejnosť obchodného registra sa prejavuje z dvoch kvalitatívne odlišných stránok. Prvou stránkou je oficiálne sprístupnenie údajov, ktoré sa v registri nachádzajú – tzv. oficialita obchodného registra alebo aj formálna stránka obchodného registra. Druhou stránkou publicity registra je spájanie účinkov so zápismi a listinami, ktoré sa v zbierke nachádzajú“ (Patakyová, 1999, s.104). Preto je veľmi problematické zaoberať sa publicitou obchodného registra vo všeobecnosti – keďže obsah tohto pojmu sa delí na dva ďalšie – rovnocenné celky.

Formálna publicita

Formálnu publicitu nám vyjadruje už spomínaný § 27 odsek 1 vo svojej definícii obchodného registra. Z pojmu „verejný zoznam“ je možné vyvodiť viacero záverov. Obchodný register je verejne prístupný, t. j. údaje zapísané v ňom nie sú chránené. Nakoľko údaje, ktoré sa zverejňujú v obchodnom registri nie sú chránené, výnimku zo zverejňovania zapísaných údajov predstavuje rodné číslo fyzickej osoby. To sa síce do obchodného registra zapisuje – napríklad v prípade konateľov v spoločnosti s ručením obmedzeným, ale vo výpise z obchodného registra sa tento údaj už zobraziť nemôže.

Verejná prístupnosť obchodného registra znamená aj to, že zapisované údaje nie sú prístupné len voči vymedzenému počtu osôb. Tým sa rozumie, že okruh osôb, ktoré sú oprávnené do neho nahliadať nie je ničím limitovaný ako napríklad štátnou príslušnosťou, vekom, jazykovým porozumením, atď..

Pri nahliadaní do obchodného registra nie je potrebné preukazovať právny záujem. Osoba, ktorá nahliada do obchodného registra nie je povinná preukazovať dôvody alebo pohnútky, ktoré ju viedli k tomu, aby si zisťovala údaje subjektov, ktoré sú zapísané v obchodnom registri. V prenesení do teoretickej roviny, keby sa mal preukazovať právny záujem, nemohol by byť obchodný register považovaný za verejný – nakoľko po uvážení skutočného právneho záujmu by sa k údajom tej- ktorej spoločnosti mohol dostať len veľmi úzky okruh ľudí a to prevažne len z podnikateľského prostredia. Zároveň celý proces nahliadania do obchodného registra a zároveň aj vyhotovovania si výpisov by bol zložitý a podstatne zdĺhavejší, lebo posudzovať právny záujem by bolo potrebné posudzovať s odbornosťou a náležitou starostlivosťou, čo by s najväčšou pravdepodobnosťou znamenalo, že aj keby objektívne existoval právny záujem, osoba, ktorá by chcela nahliadať do obchodného registra by do neho nemohla nahliadať okamžite po podaní žiadosti o nahliadnutie.

Verejnosť obchodného registra nezaručuje len Obchodný zákonník, ale aj zákon o obchodnom registri. Ten stanovuje, že obchodný register a zbierka listín sú každému

¹ Zdroj: <http://slovník.azet.sk/slovník-cudzich-slov/?q=publicita>

prístupné; každý má právo po zaplatení súdneho poplatku do nich nahliadať a vyhotovovať si z nich odpisy. „Registrový súd na základe osobnej žiadosti alebo žiadosti doručenej poštou alebo v elektronickej forme (rovnako bez preukázania právneho záujmu) vydá žiadateľovi odpis alebo výpis z obchodného registra, prípadne potvrdenie, že v obchodnom registri určitý zápis nie je“ (Žitňanská a kol. 2013, s.88).

Verejnosť obchodného registra sa nevzťahuje len na samotný zoznam údajov, ale aj na jeho súčasť – zbierku listín. Žiadateľ môže požiadať aj o kópiu uloženej listiny zo zbierky listín, alebo potvrdenie o tom, že určitá listina nie je uložená v zbierke listín, pričom registrový súd ju vydá po zaplatení súdneho poplatku.

V rámci formálnej publicite, z hľadiska platenia súdnych poplatkov je dôležité rozlišovať, či ide len o nahliadanie do obchodného registra, alebo sa požaduje aj výpis z obchodného registra. Poplatkovú povinnosť za výpis z obchodného registra a poplatkovú povinnosť za kópiu listiny, uloženej v zbierke listín upravuje zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Za vyhotovenie a vydanie výpisu z obchodného registra s výnimkou výpisu z obchodného registra, ktorý sa vydáva po vykonaní zápisu podľa § 8 ods. 2 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a po vykonaní zápisu podľa 285 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku v listinnej podobe je súdny poplatok vo výške 6,50 Eur. za vyhotovenie fotokópie listiny uloženej v zbierke listín, za každú, aj začatú stranu je stanovený súdny poplatok 0,33 eura, najmenej 1,50 eura, t. j. že aj keby išlo o listinu v rozsahu troch strán, ktoré inak stáli 0,99 Eura, žiadateľ by aj tak musel zaplatiť 1,50 Eura. Za vyhotovenie a vydanie potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je, alebo potvrdenia o tom, že určitá listina nie je uložená do zbierky listín je stanovený súdny poplatok 3 Eurá. Aj nahliadanie do obchodného registra je spoplatnené. Súdny poplatok za nahliadnutie do obchodného registra je vo výške 3 Eur.

Výnimkou z poplatkovej povinnosti pri žiadosti o výpis, alebo kópie uloženej listiny je ak, žiadateľ podá svoju žiadosť prostredníctvom elektronických prostriedkov. Ak žiadateľ žiada o vydanie elektronickej podoby výpisu z obchodného registra, vydá ho registrový súd elektronickými prostriedkami podpísaný kvalifikovanou elektronickou pečaťou bezodkladne po doručení žiadosti elektronickými prostriedkami, a to bezodplatne. Lehota na splnenie tejto povinnosti súdom je značne striktná – bezodkladne čo je možné vyložiť tak, že len čo bola žiadosť na súd a predložená poverenému pracovníkovi na spracovanie a to v ten deň, keď na súd žiadosť prišla, alebo nasledujúci pracovný deň, ak bola žiadosť podaná po skončení úradných hodín súdu. Určite by však nemalo ísť o dva pracovné dni – nakoľko táto lehota je presne vymedzená pre vydanie elektronickej podoby potvrdenia o tom, že v obchodnom registri určitý zápis nie je, ak a bola súdu doručená žiadosť elektronickými prostriedkami, a to rovnako - bezodplatne. Rovnako bezodplatne vydáva súd elektronicú podobu uloženej listiny alebo elektronicú podobu potvrdenia o tom, že určitá listina nie je uložená v zbierke listín. Pre tento úkon súdu je stanovená najdlhšia lehota – päť pracovných dní.

S formálnou publicitou súvisí aj zverejňovanie a oznamovacia povinnosť súdu. Zverejňovanie sa týka tak zapisovaných údajov, ako aj listín, ktoré boli uložené do zbierky listín. Po zápise navrhovaných údajov registrový súd bez zbytočného odkladu zverejní obsah výpisu z obchodného registra. Po uložení listín do zbierky listín registrový súd bez zbytočného odkladu zverejní oznámenie o uložení listín do zbierky listín. Pri listinách, ktoré sa ukladajú do

registra účtovných závierok zabezpečí bez zbytočného odkladu zverejnenie oznámenia o uložení listín do zbierky listín ministerstvo. Listiny uložené do zbierky listín sa teda nezverejňujú vo svojej celej podobe, tak ako je to so zapisovanými údajmi. Novelou č. 141/2017 Z. z. bolo zavedené v rámci obchodného registra aj centrálné prepojenie registrov, čo sa odráža aj na zverejňovaní zapísaných údajov. Registrový súd sprístupňuje v elektronickej podobe zapisované údaje a uložené listiny aj prostredníctvom systému prepojenia registrov vo forme podľa osobitného predpisu, ktorým je Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/884 z 8. júna 2015, ktorým sa stanovujú technické špecifikácie a postupy potrebné pre systém prepojenia registrov stanovený smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/101/ES (Ú. v. EÚ L 144, 10. 6. 2015). Pri cezhraničnom zlúčení alebo cezhraničnom splynutí spoločností, pri ktorom je nástupníckou spoločnosťou slovenská zúčastnená spoločnosť, registrový súd, ktorý zapisuje nástupnícku spoločnosť, prípadne registrový súd, ktorý zapisuje zmeny pri zanikajúcich zúčastnených spoločnostiach, bez zbytočného odkladu oznámi zahraničným obchodným registrom alebo iným evidenciám, do ktorých bola povinná každá zo spoločností podieľajúcich sa na cezhraničnom zlúčení alebo cezhraničnom splynutí ukladať listiny, že cezhraničné zlúčenie alebo cezhraničné splynutie nadobudlo účinnosť. Ak je to možné, registrový súd uskutoční oznámenie podľa prvej vety prostredníctvom systému prepojenia registrov.

Ako už bolo uvedené, obchodný register je verejne prístupný všetkým. Osoby, ktoré majú záujem o výpis z obchodného registra, resp. chcú do obchodného registra nahliadnuť, musia o to požiadať. Zákon o obchodnom registri však stanovuje výnimky a teda vyníma osoby z poplatkovej povinnosti a v konečnom dôsledku aj s podania žiadosti o údaje obsiahnuté vo výpise z obchodného registra. Týmto subjektmi sú daňový úrad podľa osobitného zákona,¹ orgánu štátnej štatistiky, centrálny depozitárovi cenných papierov a orgán, ktorý vydal listinu, ktorou sa preukazuje živnostenské alebo iné podnikateľské oprávnenie na vykonávanie činnosti, ktorá je zapísaná do obchodného registra. Týmto subjektom súd automaticky zasiela, a to v lehote najneskôr jedného týždňa po zápise navrhovaných údajov. Rovnako postupuje aj v prípade jednotného kontaktného miesta - prostredníctvom ktorého bol podaný návrh na zápis ak tento nie je orgánom, ktorý vydal listinu, ktorou sa preukazuje podnikateľské oprávnenie na vykonávanie činnosti, ktorá je zapísaná do obchodného registra ako predmet podnikania alebo činnosti.

Materiálna publicita obchodného registra

Vyjadrením materiálnej publicity obchodného registra je spájanie právnych účinkov so zápisom do obchodného registra. Tieto právne účinky sú vlastne následkami vykonaného zápisu zahrňujú v sebe vzťah zápisu – zverejnenia – dopadu na tretie osoby. Tretie osoby môžeme charakterizovať ako osoby odlišné od zapísaného subjektu v obchodnom registri, o ktorého zápis údajov jedná. Pri tretích osobách je podstatná ich subjektívna znalosť zapísaných údajov o zapísanej osobe.

Materiálna publicita v sebe zahŕňa tri úrovne, resp. princípy – princíp pozitívnej publicity, princíp negatívnej publicity a negujúci princíp. Každému z uvedených princípov venuje Obchodný zákonník svoju pozornosť v osobitnom odseku.

Pozitívna materiálna publicita

Pozitívna materiálna publicita je vyjadrená v § 27 odsek 3 Obchodného zákonníka. Zapísané údaje sú účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Obsah listín, ktorých zverejnenie zákon ustanovuje, je účinný voči tretím osobám odo dňa, keď bolo zverejnené oznámenie o uložení listín do zbierky listín. Zverejnením sa rozumie zverejnenie zapísaných údajov a oznámenia o uložení do zbierky listín v Obchodnom vestníku. To neplatí, ak zapísaná osoba preukáže, že tretia osoba o týchto údajoch alebo o obsahu listín vedela. Zapísaná osoba sa však nemôže na tieto údaje alebo obsah listín odvolávať voči tretím osobám do 15 dní odo dňa ich zverejnenia, ak tretie osoby preukážu, že o nich nemohli vedieť. „*Všeobecná zásada je zákonom formulovaná za účelom ochrany tretích osôb, vo vzťahu ku ktorým je upravená účinnosť zapísaného údaj, avšak výhradne za predpokladu ich dobromyseľnosti*“ (Mamojka, 2016, s.78).

Je teda dôležité rozlišovať, či išlo o zápis údajov do obchodného registra a zverejnenie zapisovaných údajov v obchodnom vestníku. V rámci zápisov do obchodného registra je potrebné rozlišovať ešte deň vykonania zápisu a deň, ku ktorému sa zápis vykonáva. Dňom vykonania zápisu sa rozumie deň, keď vyšší súdny úradník alebo sudca vykonal zápis alebo výmaz údajov na základe návrhu a ten potvrdil použitím funkcie „Uzavretie registrácie“. Na rozdiel od toho dňom, ku ktorému sa zápis vykonáva, rozumie sa deň, od ktorého sa začína platnosť zapísaných údajov v systéme alebo ku ktorému sa končí platnosť vymazaných údajov v systéme; deň, ku ktorému sa zápis vykonáva, vyplýva z návrhu na zápis; ak tento deň nevyplýva z návrhu na zápis, je týmto dňom deň nasledujúci po dni vykonania zápisu. V Obchodnom vestníku sa zverejňuje obsah výpisu z obchodného registra, s výnimkou rodného čísla fyzických osôb ako údaj zapísaného do obchodného registra, a oznámenie o uložení listín do zbierky listín. Expedícia externých súborov obsahujúcich údaje, ktoré sú určené na zverejnenie v Obchodnom vestníku, sa zabezpečuje denne.

Pre skúmanie účinkov, aké majú zápisy do obchodného registra je veľmi dôležité rozlišovať konštitutívne a deklaratórne zápisy. Pri konštitutívnych – právotvorných zápisoch – je platí všeobecný účinok voči tretím osobám odo dňa zverejnenia v obchodnom vestníku. Avšak tieto účinky môžu nastať aj skôr a to v prípade, že zapísaná osoba preukáže, že tretia osoba o týchto údajoch a obsahu listín vedela. Účinky však z povahy konštitutívneho zápisu nemôžu nastať skôr, ako bol zápis vykonaný, nakoľko pred týmto dňom určitá skutočnosť ešte nevznikla a tak sa s ňou nemôžu spájať aj právne následky. „*Pri osvedčujúcich (deklaratórnych rozhodnutiach) všeobecné účinky voči tretím osobám nastávajú uverejnením zápisu v Obchodnom vestníku. Na rozdiel od právotvorných zápisov, účinky deklaratórnych zápisov môžu nastať už dňom, kedy zapísaná osoba rozhodla o zmene určitej skutočnosti a túto skutočnosť oznámila tretej osobe, prípadne tretia osoba sa o zmene dozvedela zo zbierky listín (listina bola uložená do zbierky listín pred zápisom do obchodného registra)*“ (Žitňanská a kol, 2013, s.85).

Zákon ešte pripúšťa dodatočnú lehotu 15 dní, ktorá chráni tretie osoby v prípadoch, kedy bude dostatočne preukázané, že o nich nemohli vedieť. Vedomosť, resp. nevedomosť tretej osoby o zapísanom údají či zverejnenej listine je vzhľadom na zákonnú formuláciu potrebné posudzovať objektívne, preukázanie nevedomosti bude v prípade sporu na ťarchu tretej osoby, ktorá ju bude namietat. „*Uplynutím ochrannej lehoty, t. j. šestnástym dňom od*

zverejnenia zápisu v obchodnom vestníku nastupuje nevyvrátiteľná právna domnienka, že zapísaný údaj či uložená listina sú všeobecne známe a tretie osoby majú o nich vedomosť. Subjektívnu nevedomosť tretej osoby o zapísanom údají či uloženej listine nie je možné od šestnásteho dňa po ich zverejnení namietat ani ospravedlniť“ (Mamojka, 2016, s.79)

Negatívna materiálna publicita

Podstatou negatívneho princípu je dobromyseľnosť tretej osoby a konanie v duchu tejto zásady. Ak je nesúlad medzi zapísanými a zverejnenými údajmi alebo uloženými a zverejnenými listinami, nemožno voči tretím osobám namietat zverejnené znenie. Tretie osoby sa môžu odvolávať na zverejnené znenie, ak zapísaná osoba nepreukáže, že tretím osobám boli známe zapísané údaje alebo obsah listín uložených v zbierke listín. Princíp negatívnej materiálnej publicity stanovuje zásadu – ak je nesúlad medzi zapísanými a zverejnenými údajmi, tento stav nemôže byť na ťarchu tretích osôb a nemôže byť použitý v ich neprospech ak konali dobromyseľne. „Ako uvádza I. Pelikánová: „negatívna stránka princípu materiálnej publicity spočíva v tom, že v prípade kedy určitá skutočnosť (jej zmena alebo zánik) nebola v obchodnom registri zapísaná, aj keď zapísaná mala byť, nemôže ten, koho sa zápis týka, namietat voči tomu, kto konal v dôvere v pravdivosť a správnosť zápisu, že zápis nezodpovedá skutočnosti. Dôvera v pravdivosť a správnosť zápisu však neprichádza do úvahy tam, kde konajúca osoba o nepravdivosti alebo nesprávnosti zápisu vedela, kde teda poznala skutočný stav“ (Mamojka, 2016, s.79). Ťarcha preukazovania, o subjektívnej vedomosti tretej osoby o nesprávnosti zápisu je teda na zapísanej osobe.

Negujúci princíp

Negujúci princíp je dopĺňajúcim princípom princípu negatívnej materiálnej publicity. Tretie osoby sa vždy môžu odvolávať na obsah listín alebo údajov, ktoré ešte neboli zapísané do obchodného registra alebo uložené do zbierky listín, okrem prípadu, ak ich účinky nastanú až zápisom do obchodného registra. Aj tretie osoby sa môžu odvolávať na obsah listín alebo údajov – dôležitá je ich subjektívna vedomosť o týchto údajoch resp. listinách. Odvolávať sa môžu však len na tie zapísané údaje resp. tie listiny, pri ktorých právotvorný účinok nie je až zápisom do obchodného registra. To znamená, sa nemôžu odvolávať na tie listiny a tie údaje, pri ktorých má zápis údajov do obchodného registra konštitutívny účinok. Subjektívna znalosť tretích osôb o listinách, resp. údajoch, pri ktorých má zápis do obchodného registra deklaratórny účinok má za následok, že účinky, ktoré by inak nastali zápisom do obchodného registra má voči tretím osobám už skôr – najskôr však samotným rozhodnutím o danej skutočnosti. „...deklaratórne účinky sú len potvrdzujúce, konštatujúce stav už existujúci pred zápisom príslušných údajov do obchodného registra. Zápis v ich prípade zabezpečí len možnosť všeobecnej informovanosti a vedomosti tretích osôb o zapísanej skutočnosti“ (Mamojka, 2016, s.78). Ako príklad je možné uviesť likvidáciu spoločnosti – spoločnosť vstupuje do likvidácie ku dňu svojho zrušenia, ak zákon neustanovuje inak, pričom spoločnosť sa zrušuje odo dňa uvedeného v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti, inak odo dňa, keď bolo toto rozhodnutie prijaté, ak ide o zrušenie spoločnosti s likvidáciou, alebo o zrušenie spoločnosti bez likvidácie s právnym nástupcom.